

TÜRKİYE EDEBİYAT ORTAMINDA İLİŞKİSİZLİĞİN DOĞURDUĞU BİR AĞ ÖRNEĞİ: GENÇ YAZARLAR DERNEĞİ

Demet ŞAHİN*

Öz

Yazar olmak; mevcut sanatsal yazında ağırlıklı bir biçimde kişisel yeteneğe bağlı bir durum olarak ele alınmaktadır. Söz konusu yaklaşım; yazarın sosyal ve kültürel bagajı ile edebiyat alanında edindiği konum arasındaki ilişkiselliğin gözden kaçırılmasına sebebiyet vermektedir. Bu ilişkiselliğin anlaşılmasında edebi cemaatin dışında kalan yazarların deneyimleri; cemaat içindeki yazarların deneyimleri kadar önem taşımaktadır. “Genç Yazarlar Derneği” edebiyat alanında “yazar” olarak tanınırlık kazanmak isteyen fakat yazdıklarını güç ve itibar sahibi yayınevlerine bastırma imkânı bulamayan yazarların kurdukları bir dernek olması bakımından konuyla ilgilenen araştırmacılara önemli bir inceleme alanı sunmaktadır. Çalışmamız Genç Yazarlar Derneği’ne üye yedi kişinin yazarlıkla ilgili deneyimlerini anlamayı amaçlayan fenomenolojik desenli nitel bir araştırma olarak tasarlanmıştır. Katılımcılar amaçlı örnekleme yöntemi ile dernek üyeleri arasından seçilmiş, sahada ilerlerken ayrıca kartopu örnekleme kullanılmıştır. Araştırma verileri üyelerle gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış mülakatlardan edinilmiştir. Analizlerimiz, katılımcıların deneyimlerini tanımlayan şu dört kapsayıcı temayı ortaya çıkarmıştır: (i) alandan kopukluk: etkileşim referans çerçevesinden yoksun kalmak, (ii) alana dahil olma girişimleri: yayınevleri ve yazarlar ağına girmeye

çabalamak, (iii) alan bekçilerini aşma ihtimali: paralel ağ arayışları, (iv) alanı ideolojik olarak yeniden üretmek: başka ağların yazarı olmak. Bulgular; Pierre Bourdieu'nün yazınsal alan incelemeleri ve Nick Crossley'in sosyal ağ analizi literatürü kapsamında açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yazarlık, Edebiyat İlişkileri, Yayınevi Ağları.

A NETWORK EXAMPLE RESULTING FROM DISRELATEDNESS IN THE TURKISH LITERATURE ENVIRONMENT: YOUNG WRITERS ASSOCIATION

Abstract

Being a writer is defined in the art literature as a gift which comes by birth. This approach overlooks the relationship between the authors' social and cultural baggage and their position in the field of literature. The experiences of writers outside the literary community is as important as the experiences of the writers within the community in terms of understanding this relationality. "Young Writers Association" offers an important field of study for researchers interested in the subject, as it is an association founded by writers who want to gain recognition as "writers" in the field of literature but cannot find the opportunity to have their writings published by powerful and reputable publishing houses. Our study was designed as a qualitative research with a phenomenological pattern, aiming to understand the writing experiences of seven members of the Young Writers Association. Participants were selected from among the association members with the purposeful sampling method, and snowball sampling was also used while progressing in the field. The data were collected using the semi-structured, in-depth interviewing technique. This study identified four overarching themes as part of the analysis: (i) detachment from the field: lacking a frame of reference for interaction, (ii) attempts to get involved in the field: trying to break into the network of publishing houses and authors, (iii) possibility of bypassing gatekeepers: searching for parallel networks, (iv) reproducing the field ideologically: meaning of being a writer in other networks. The findings are explained within the context of Pierre Bourdieu's literary field studies and Nick Crossley's social network analysis literature.

Keywords: Authorship, Literary Relations, Publishing House Networks.

1. GİRİŞ

Yazar; edebiyat ilişkilerinin temel aktörlerindedir. Fakat mevcut sanatsal yazında yazar olmak bu ilişkilerden soyutlanarak, ağırlıklı bir biçimde kişisel yeteneğe bağlı özel bir durum olarak ele alınmaktadır. Bu açıklamaların hepsinde bireysel olana güçlü bir vurgu varken, bir aktör olarak yazarı ortaya çıkaran sosyal ilişkiler ve ağlar örtük kalmaktadır. Oysa yazarın ürettiği metinler; bir toplumsal ilişkiler ağı içinde tanınır, okunur, paylaşılır, çoğaltılır ve yayılır. Yazılmaları dahi bir toplumsal ilişkiler ağı içinde gerçekleşir. Dolayısıyla edebiyat toplumsal ilişkileri gerektirmektedir ve ona mecburdur. Edebiyat ortamı yukarıda bahsedilen ilişkiler sistemini kapsamaktadır (Alver, 2012: 29-30). Bu bağlamda çalışmanın başlığında yer alan “Türkiye Edebiyat Ortamı” ifadesi Türkiye’de edebiyatın üretiminin, okunmasının, paylaşılmasının, çoğaltılmasının ve yayılmasının gerçekleştiği alana ve bu alanın kapsadığı ilişkiler ağına işaret etmektedir.

Çalışmamız edebiyat ortamını bir “alan” olarak değerlendirirken kavramı Bourdieücü anlamda kullanmaktadır. Bourdieu terminolojisinde alan “incelenen toplumsal uzayın üstüne bina edilen bir kavram/nesnedir” (Göker, 2007, s. 545). Bu tanımlamada alan çeşitli sermaye türlerine sahip toplumsal konumların olduğu ve bireylerin sahip olmak için peşlerinde koştukları bir mücadele alanı olarak tasvir edilir (Baran, 2019: 7). Bu itibarla edebiyat alanında bir yazar olarak tebarüz etmek isteyen kişiler alanda geçerli sermayeyi edinmek, edebi çevrelerin habitusuna göre konumlanmak ve alanın kurallarını dikkate almak zorundadır. Nitekim Bourdieu “Sanatın Kuralları” başlıklı eserinde bir alanın oluşumunun bütün evrelerini yazınsal alan üzerinden ayrıntılı bir şekilde analiz etmiş; edebiyat ilişkileri üzerine derinlikli çözümler yapmıştır.

Bourdieu yazınsal alanı; "bir yazarlar toplumuna indirgenemeyen bu toplumsal dünya, yazınla ilgisi olan, yazından bir çıkar bekleyen, yazına ilgi duyan insanlar bütünü: yayıncılar, dergi yönetmenleri, kuşkusuz yazarlar, ama aynı zamanda öğretmenler, yorumcular, eleştirmenler, vd. arasında nesnel bir bağıntılar uzamı" (Bourdieu, 1999, s. 12) olarak tanımlamaktadır. Bourdieu burada kastettiği şeyin bireyler toplumu değil, toplumsal bir yapı, kendini bireylere dayatan bir ilişkiler uzamı olduğunu belirtmektedir. Bourdieu alan kavramının yalın karşılıklı etkileşim ve işbirliği bağıntılarına indirgenmesini reddetmekte; böyle bir indirgemenin alandaki çatışmaları yönlendiren nesnel bağıntıları es geçmek anlamına geleceğini ifade etmektedir (Bourdieu, 1999, s. 315). Bourdieu'nun sosyal alanlar teorisi tam da bu noktada; nesnel bağıntıları somut toplumsal bağıntılara öncelediği gerekçesiyle pek çok eleştiri almıştır. Bu eleştirilerin önemli bir bölümü sosyal etkileşimci teorisyenler ve sosyal ağ kuramcılar tarafından ifade edilmiştir. Nick Crossley; sosyal ağ analizi kuramı perspektifinden konuyu ele alarak eleştirilerini sistematik bir düzlemde ifade eden önemli sosyologlardan biridir.

Crossley'e göre Bourdieu kültürel alanın haritasını çıkarma aracı olarak sosyal ağ analizine gereken önemi vermemektedir. Crossley Bourdieu'nun anahtar kavramlarından biri olan sermayenin etkileşimi varsaydığını belirtir. Sermaye kavramı zorunlu olarak bir etkileşim biçimi olan değişimi gerektirir, değişim ilişkileri olmadan sermaye olmaz ve sermaye olmadan Bourdieücü toplumsal alan ve bu alandaki konumlar da olmaz (Bottero & Crossley, 2011). Crossley aktörler arasındaki somut bağlantı kalıplarına dayanan, sanatsal üretim alanındaki konumsal ilişkileri keşfetmeye yönelik bir yaklaşımı savunur. Bunu yaparken altta yatan "alanların" incelenmesi yerine etkileşimli dünyaların incelenmesini önerir (Bottero & Crossley, 2011). Crossley' e göre somut ilişkiler ve etkileşimler hem habitusu şekillendirmekte hem de onun tarafından şekillenmektedir. Ağın yapısı sosyal alanın yapısını anlatmaktadır. Bu itibarla bireyin ağdaki konumundan sosyal alandaki konumu çıkarsanabilir.

Çalışmamız; Crossley'in sosyal alanlar ile sosyal ağ arasında kurduğu bu ilintiye referansla yazarın edebiyat alanındaki konumunu, yazarın sosyal ağlardaki pozisyonu üzerinden okumayı denemektedir. Bununla birlikte araştırmamız bir ağ analizini içermez. Zira katılımcılarımız edebiyat ilişkileri ağlarının dışında kalmış fakat alanda konumlanmak isteyen yazarlardan oluşmaktadır. Bu noktada Nick Crossley'in ilişki analizin ağların varlığına olduğu kadar yokluğuna da odaklanılabileceği görüşünden (2015: 201) hareketle edebi cemaatin dışında kalmış bireylerin yazarlık deneyimlerini anlamak ve ağ dışı kalmış yazarların edebiyat alanındaki konumlanma/konumlanamama süreçlerini analiz etmek amaçlanmaktadır. Zira alanda geçerli sermaye türünün ve edebi çevrelerin habitusunun anlaşılmasında edebi cemaate dahil olmuş yazarlar kadar cemaate dahil olamayan yazarların tecrübeleri de önem taşımaktadır. Başka bir deyişle ağ içerdikleri kadar dışladıkları üzerinden de tanımlamak mümkündür.

Türkiye'de edebiyat alanının dışlama ve içerme kuralları üzerine yapılan çalışmalar ağırlıklı bir biçimde alan içi hiyerarşinin oluşumu ve niteliği üzerinde durmuştur. Edebi otoritenin şekillenmesi ve işleyişini merkeze alan incelemeler; siyasi iktidar ve piyasa güçlerinin alandaki etkisini irdelemekte bunu yaparken analizlerini genel olarak; edebiyat kamusuna dahil olmuş, edebiyat ilişki ağlarında konumlanabilmiş isimlerin sembolik sermayelerindeki dönemsel değişimlere dayandırmaktadırlar.[†] Literatürdeki edebi ağlara ilişkin araştırmaların ise cumhuriyet öncesi Türk edebiyatına yoğunlaştığı[‡] görülmektedir. Diğer bir kısım çalışmalar ise daha ziyade ortak mekânlarda oluşan edebiyat ağlarına odaklanmış ve edebi ilişkileri muhit ve mahfil kavramları çerçevesinde ele almıştır.[§]

[†] Bkz: (İnalçık, 2003), (Birkan, 2019), (Başçı, 2008), (Anar, 2013), (Bakı, 2010), (Türkeş, 1999)

[‡] Bkz: (Onay, 2022), (Türkeş, 1999)

[§] Bkz: (İpekten, 1969), (Anar, 2013)

Literatürde yer alan bu çalışmaların; edebi ilişkilerde dezavantajlı konumda olan yazarlara ilişkin yaptıkları tespitler; dışlama kurallarının mantığı ve işleyişine ilişkin önemli veriler olmakla birlikte alana dahil olmuş yazarları kapsamaktadır. Bu yazarlar her ne kadar edebi ilişki ağlarında merkezi pozisyonda olmasalar da ağ içinde konumlanabilmiş, alan içinden başka yazarlarla bağlantılanmış durumdadır ve alanda geçerli sermayeye ile mevcut illusio'ya dair değişen düzeylerde farkındalık sahibidir. Edebi ilişkiler ağının dışında olan ve alana girmek isteyen yazarlar ise bu kazanımlardan büyük ölçüde mahrumdur. Yaşadıkları yoksunluk hali; ekonomik, sosyal, kültürel ve simgesel sermayenin alanla ilişkilenmede ne denli kritik bir işlev gördüğünün anlaşılması açısından oldukça önemlidir. Ağ dışı yazarların deneyimleri ayrıca alanın geçirgenliğine ilişkin araştırmalara katkı sağlayacak niteliktedir. Literatüre bakıldığında edebi ilişki ağları dışında kalmış yazarlara dair daha fazla çalışmaya ihtiyaç olduğu anlaşılmaktadır. Çalışmamız bu bağlamda literatüre katkıda bulunmayı hedeflemekte; erişilen bulguları edebiyat alanı üzerine çalışma yapan araştırmacılar ve alanda varlık göstermenin imkanını sorgulayan yazarların erişimine sunmaktadır.

1.1. Edebiyat Ağlarının İlişkisel Analizi

Bireylerin alanda geçerli kaynaklara erişim derecesi ve bunları stratejik olarak kullanıma sokmaktaki becerileri; onların alandaki toplumsal yörüngelerini, başarı ve başarısızlıklarını, elde ettikleri karları, iktidar mücadelelerine karşı konumlarını belirler. Bu kaynaklar Bourdieu tarafından sermaye olarak adlandırılmakta ve sosyal, kültürel ve simgesel olarak çeşitlendirilmektedir. Bourdieu'ye göre alandaki toplumsal konumların yapısı bu sermaye türlerinin eşitsiz bölüşümünün de yapısıdır (Göker, 2010:545).

Sermayenin bölüşümü yukarıda değinildiği üzere bir mübadele ilişkisini gerektirmekte ve sosyal ağlar içerisinde gerçekleşmektedir. Sosyal ağların kendisi

sosyal sermayedir ve bu itibarla sosyal sermaye bireyin diğer bütün sermaye türlerine erişimini şekillendirmektedir. Nitekim Bourdieu de sosyal sermayeyi tanımlarken sosyal ağları (network) merkeze almıştır. Ona göre; sosyal sermaye az çok kurumsallaşmış tanışıklık ilişkilerinden oluşan uzun ömürlü bir networke sahip olmayla bağlantılıdır. Bireyin bir gruba üyelik vasıtasıyla diğer üyelerin sahip olduğu sermayeyi kendisi için işlevselleştirmesi, saklı bir kredi hakkına dönüştürmesidir. Bireyin bağlantı içinde olduğu kişilerin her birinin kendi başlarına sahip oldukları (ekonomik, kültürel veya sembolik) sermaye hacmi bireyin kendi başına sahip olduğu sermaye üzerinde çarpan etkisi gösterir. Belirli bir failin sahip olduğu sosyal sermayenin hacmi; etkili bir şekilde seferber edebileceği bağlantı ağının boyutudur (Bourdieu, 1986). Dolayısıyla bireyin ağdaki konumu sosyal sermayesinin hacmine, sosyal sermayesinin hacmi ise kültürel ve sembolik sermayeye erişim imkanına ilişkin önemli veriler sunmaktadır.

Çalışmamız edebiyatın gerçekleştiği sosyal ağın ve yazarların bu ağdaki konumunun tanımlanmasında Nick Crossley'in kavramsal araçlarından faydalanmaktadır. Etkileşim, ilişkiler ve ağlar Crossley'in yaklaşımını oluşturan temel kavramlardır. Crossley'e göre etkileşim indiregenemez bir bütündür ve insan eyleminin çoğu etkileşimden -ki bu etkileşim genellikle iletişim durumudur- müteşekkildir (Crossley, 2011:13). Aktörler etkileşim içinde ve etkileşim yoluyla ve sürekli olarak yeniden oluşturulur. Crossley ilişkileri de buradan hareketle tanımlar. Ona göre sosyal ilişkiler, aktörler arasında yinelenen etkileşim nöbetlerinin yaşayan yörüngesidir. Sosyal ilişki, köprüye benzer bir nesne değil, sosyal etkileşim süreci içinde değişen bir oyun durumudur. İki aktörün ilişkili olduğunu söylemek, onların ortak bir geçmişinin olduğunu ve geleceğe yönelik bir etkileşim beklentisi taşıdıklarını ve bu durumun mevcut etkileşimlerini şekillendirdiğini söylemektir (Crossley, 2011:28). Etkileşimde bulunduğumuzda, birbirimizin davranışını karşılıklı olarak değiştiririz, indirgenemez ve dinamik bir

bütün oluştururuz, yaptığımız çok az şey, içine gömülü olan ve ona bağlam ve anlam veren etkileşim aygıtının referansı olmadan doğru bir şekilde anlaşılabilir veya anlatılabilir. Crossley bunu etkileşim referans çerçevesi olarak tanımlamaktadır (Crossley, 2011:29).

Crossley'in kavramsallaştırmasından hareketle bir aktör olarak yazarın edebiyat ağlarındaki konumunun onun edebi üretimini, eserlerinin basım ve dağıtımını, alanda tanınırlık ve itibar kazanma süreçlerini etkilediği söylenebilir. Yazarlar edebi eğilim ve kabiliyetlerini dahi içinde buldukları ağların içinde farkederek güçlendirir ve geliştirirler. Bu ağlar sosyal çevre, coğrafi alan ve tarihsel konjonktürden etkilenir ve yazarın edebi pratiğini bu etkiler ekseninde belirler. Yazarın edebi ilişkiler ağındaki konumu merkezileştikçe ağ üzerinden dağıtılan; ödül, itibar, prestij gibi kaynaklara erişimi kolaylaşmaktadır. Aktörlerarası edebi ilişkiler her zaman edebi ilişki ağlarının içine gömülüdür ve bu ağlardan etkilenir. Edebiyat ağları edebiyat kamusu dediğimiz sosyal dünyanın etrafında oluşur ve oluşturulur. Yazarlar ortak çıkarlar, bu çıkarları koruyan sözleşmeler ve o ağın dağıttığı kaynaklara erişim hedefi ekseninde bir araya gelir. Yazarın kişinin nasıl bir yazar olduğu, dahası yazar olup olmadığı içinde bulunduğu/ bulunmadığı etkileşim ağları tarafından farklı düzeylerde şekillenir. Yazarın edebiyat pratiği bu ağlara karışmış ve onlar tarafından şekillendirilmiştir.

1.2. Edebi Eser Üretiminde Sanatsal Kodların İşlevi ve Aktarımı

Yazarın edebi alandaki konumunu belirleyen ve sosyal sermayesi aracılığıyla erişim imkanına sahip olduğu kaynaklardan bir diğeri kültürel sermayedir. Kültürel sermaye; bedende ve zihnin uzun süreli yatkinliklarında cisimleşir, resim, kitap, sözlük vs gibi kültürel emtialarda nesneleşir ve eğitim vasıflarında kurumsallaşır (Bourdieu, 1986). Yazarlar yazdıkları metinlerle bir kültürel sermaye ortaya koyarlar fakat bu sermayenin edebi alandaki geçerliği; yazarın uzun süreli zihinsel yatkinlikları ve eğitimsel vasıflarına bağlıdır. Zira yazar

sanatsal kodları bu ikisi aracılığıyla içselleştirir. Yazarın yazdıkları aracılığıyla ortaya koyduğu kültürel sermayenin alanda geçerlik kazanması ve simgesel sermayeye dönüşebilmesi için bu kodları içermesi gerekmektedir.

Bourdieu'ya göre sanatsal kod; eseri ait olduğu sınıfı oluşturan diğer eserlerin toplamıyla ilişkilendiren ve eserin üslubunun ayırt edici öğelerini bulmayı sağlayan iletidir. Sanatsal kod bir toplumsal kurum gibi kendini bireylere dayatır ve bireyler çoğu zaman bu dayatmaların bilincine varmadan kültürel ürünleri sahiplenir (Bourdieu ve Darbel, 2011: 61-62). Eserin düzenlediği somut anlam dizgelerinin anlaşılabilmesinin ön koşul olan bu kodları içselleştiren bireyler; kültürel eserleri ve davranışları çözmeye yönelik kalıcı bir yatkınlığa sahip olurlar. Kişiye bu kodlar kısmen okulda gördüğü öğrenimden, büyük ölçüde ise aileden aktarılır. Okulda gerçekleşen pedagojik iletişimin değeri, yoğunluğu ve tarzı kültürel eseri alımlayanın aile ortamına borçlu olduğu kültür tarafından belirlenir. Kültürel sermaye kültürel sermayeyi çeker ve kırılması çok zor olan bu döngü kültürel dağılımın eşitsizlikçi ortamını oluşturur (Bourdieu&Darbel, 2011:92).

Edebiyat yapıtları ne kadar özgün olurlarsa olsunlar tamamen rastgele ve kaotik bir biçimde ortaya çıkmazlar; bu bağlamda her edebiyat yapıtı kendinden önceki yapıtlarla bir ilişki içindedir (Gülsoy, 2013: 30). İngiliz şair, yazar ve edebiyat eleştirmeni Eliot, iyi bir şairin metnindeki en ayırıcı vasfın, kendisinden öncekileri yani onun atalarını dipdiri ayakta tutan, ölümsüzleştiren vasıflar olduğunu belirtir. Ona göre; Shakespeare Plutarch'tan, pek çok kişinin Bristish Museum'dan öğreneceğinden daha çok şey öğrenmiştir (Eliot, 2007: 1-11).

Bu bağlamda bütün sanat abideleri kendi aralarında ideal bir düzen ve bütün oluştururlar. Hiçbir sanatçı tek başına değerlendirilemez, “onu ölümlerin arasına yerleştirmek”, eserlerini onlarınkiyle karşılaştırmak gerekir. Eliot'a göre bu eski ile yeni arasındaki gerçek uyumdur ve çağdaş edebiyatçının bu uyumu yakalayabilmesi için göçüp gitmiş yazarları bilmesi ve böylece, onlardan daha çok

şey bilme imkânına kavuşmuş olması gerekir (Eliot, 2007: 1-11). Eliot'un ifadeleri Bourdieu'nün sanat eserlerinin iletildiği mesajları kavramak için birtakım kodlar gerektiği saptamasını doğrulamakta, benzer durumun edebi sanatlar için de geçerli olduğu savını desteklemektedir. Bu kod edebiyat için; eserin diğer edebi eserlerle ilişkisi, kullanmış olduğu anlatım tekniği, metnin içindeki anlam katmanları, benimsenen yazım dizgesi, üslubunun ayırt edici niteliklerinin bilgisini kapsamaktadır.

Yazar için bu kodlara hâkimiyet okuyucuya göre daha büyük bir gerekliliktir. Yazar söz konusu şifrelerin varlığına ve içeriğine ilişkin bilgiye edebi ortamla kurduğu ilişkinin gücü nispetinde ulaşır. Organik bir bütün oluşturan abidevi eserlerin neler olduğu ve onları abidevi yapan unsurların tanınması bu ilişkiler içinde olur. Bu ilişkilerden kopuk bir yazar adayının sanatsal kodlara ilişkin bir farkındalık geliştirmesi oldukça zordur ve kalıcı bir eser ortaya koyması, dolayısıyla kült bir yazar olması mümkün görünmemektedir.

1.3. Yazarın Edebi İtibarının Oluşmasında Ağların Etkisi

Edebiyat ortamında bir yazar olarak tebarüz edebilmenin tek biçimi kült bir yazar olmak değildir. Orta ve kısa vadede edebiyat ortamında yazar olarak tanınırlık kazanan fakat süreç içinde unutulup giden ya da yazdıkları edebi değerlerinden çok tarihi vesika olma niteliğiyle entelektüel gündemde yer tutan pek çok yazar vardır. Bu yazarların kazandıkları dönemsel şöhret sahip oldukları sosyal sermaye ile ilişkilidir. Fuchs'un belirttiği gibi itibar bir ağ içerisindeki tanınma ve değerlendirmelere bağlıdır ve ağ niyetli bir tutum aldığı anda kişiler itibarla şereflenebilir (Fuchs, 2012: 156). Dolayısıyla yazar olma iddiasındaki bir kişiyle kimse ilgilenmezse ve ağ tepkisi olmazsa bu düşünce hiçbir fark yaratmayacak, kişisel bir tuhaflık veya rahatsızlık olarak gözlemlenmiş olacaktır. Ağların niyetli bir tutum alması sanatsal alanda Bourdieu'nün kültürel meşruiyetin farklı makamları adını verdiği; akademiler, üniversiteler, eleştirmenler, edebiyat ve

sanat ödüllerinin jürileri gibi referans grupları aracılığıyla tezahür eder. Kültür konusunda iktidar verilmiş bu çevre Bourdieu'nun ifadesiyle parlamenter seçimlerdeki kanaat önderlerinden daha belirgin rol oynar (Bourdieu ve Darbel, 2011: 99).

Yazarın sanatsal kodlara hâkim olması edebiyat kamusundan ivedi ve mutlak bir kabul alacağı anlamına gelmemektedir. Zira edebi metnin sadece üretimi değil sunum ve yayımı da yazarın içinde bulunduğu sosyal ağlar ekseninde gelişen süreçlerdir. Yazar kendisine itibar iletecek bu ağlardan kopuksa yazdığı metin çok iyi de olsa kısa ve orta vadede edebiyat ortamında yazarlık itibarı edinemeyebilir. İtibar; alanda kabul görme başarısını gösteren yazarların simgesel sermayesidir. Yazarın bu "başarı"ya ulaşabilmesi için "belirli bir miktar ekonomik sermaye (kültürel üretim için gerekli zaman ve enerjiyi ayırabilmesini ve ekonomik kara kayıtsız kalmasını sağlayacak), kültürel sermaye (estetik söylemlerin dilini çözmesini, bu dili "konuşmasını" ve diğer entelektüel konularda bilgi olmasını sağlayacak) ve toplumsal sermaye (sanat cemaatlerine etkileşimsel erişimi sağlayacak) biriktirebilmiş olması gerekir." (Göker, 2010:550). Dolayısıyla yazarın itibara erişimi açısından içinde yer aldığı sosyal ağlar oldukça kritik önemdedir.

Bourdieu'ya göre itibari değer; kişinin simgesel mamuller piyasasında meşru olarak sahipleneceği ve özenebileceği fiyattır. Fail kendisine biçilen ve kendisine hak gördüğü fiyatı her an hesap etmek zorundadır. Ancak bu şekilde kabul görmek için gereken stratejileri belirleyebilir ve bazı sınırlarda kabul gören mesafelerle oynayabilen gruplara dahil olma ve dışına çıkma stratejilerini yönlendirir (Bourdieu, 2014:202). Üstün olarak tanınanlar üstün sayılan gruplarla özdeşleşmeye çalışarak blöf yapar ya da aşağı kabul edilen gruplardan ayrışmaya çabalayarak onları hakir görür. En üstteki, en "kapalı", en "seçilmiş" grupların kapılarını zorlamak, kapılarını giderek daha çok kişiye kapatmak... Bourdieu'ye göre sosyetik "itibar" birikiminin yasası budur (Bourdieu, 2014:197).

Simgesel sermayeyi edinmeye yönelik mücadele diğer alanlara kıyasla edebi alanda daha hayati niteliktedir. Zira Bourdieu'nun belirttiği gibi itibari değer entelektüel ve sanatsal alan gibi bazı evrenlerde sıklıkla esas değer olarak görülür (Bourdieu, 2014:202). Öte yandan edebiyat ve sanatın farklı bir toplumsal pratik olduğu, değer yargılarının salt beğeniye dayandığı ve alanın çıkarsız faaliyetler bütünü olduğuna dair ön kabuller (Bourdieu, 1995) alan içinde işleyen mekanizmaların gerçek doğasını gizlemektedir: “'Kamuoyu önünde' alanın ve alan içinde işleyen mekanizmaların gerçek doğasından bahsetmek mukaddesata karşı yapılabilecek en büyük saygısızlıktır, alanda hüküm süren sansürcülerin derhal bastırmaya çalışacakları affedilmez bir günahıdır.” (Bourdieu, 1999:550)

Bourdieu; edebiyat gibi yerleşik ve kutsanmış sanatlarda doxa'nın yani sanatçı faillerin habituslarına kutsanma mekanizmasıyla kazınan inançlar setinin kırılmasının kolay bir eylem olmadığını kabul eder (Göker, 2010: 548). Bu inanç setinin en önemli bileşenlerinden “yaratımın etkileyici ideolojisi”dir:

“...‘yaratıcı’yı ve onun sahip olduğu maddeyi değiştirmeye yönelik olağan üstü gücünü kimin yarattığı sorusunu yasaklayıp bakışı görünürdeki üreticiye -ressam,besteci,yazar- yönlendiren de bu ideolojidir; ayrıca bu ideoloji, bakışı üretim sürecinin en görünür yanına, daha açık bir deyişle ‘yaratım’a dönüşmüş ürününün özdeksel *yapımı*’na da yöneltir; bu yolla da yaratıcıya özgü bu gücün koşullarını sanatçının ve onun kendi etkinliğinin ötesinde aramak olasılığını ortadan kaldırır.”(Bourdieu,1999:263)

Yaratımın etkileyici ideolojisini içselleştiren ve meşru kültürün kutsal evrenine duydukları saygının altında ezilen donanımsız yazarlar yoğun bir liyakatsizlik hissi duyarak edebi ortamlardan uzak dururlar. Öte yandan bu kişilere itibar ödünç verecek ya da onlara sanatsal kodları aktaracak yeni ilişki ağlarının ortaya çıkışını düşmanca karşılayan alan bekçileri (gatekeepers) bu ideolojiyi sürekli diri tutarak

kültürel dağılımının eşitliksizci yapısının yeniden üretimine düşünsel zemin tesis ederler. Bourdieu'ya göre; sanatsal ilişkilerin köklü değişimi için alandaki kuralları belirleyen toplumsal koşullar hakkında sağlam bir farkındalık gerekmektedir (Göker, 2010: 548). Sanat sosyolojisi; sanatsal inancın safdil biçimlerinden kurtularak alanı kendi gerçekliği içinde kavramayı hedefler ve böyle bir farkındalığın kazanılmasına katkı sağlar.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Deseni

Çalışmamız GYD üyesi yedi kişinin yazarlıkla ilgili deneyimlerini anlamayı amaçlayan fenomenolojik desenli nitel bir araştırmadır. Fenomenolojik desen; katılımcıların deneyimlediği olguyu tanımlamaya yardımcı olduğu ve hem katılımcıların hem de araştırmacıların örtülü anlamları yorumlamasına olanak sağladığı için seçilmiştir (Creswell, 2009). Araştırmacı; katılımcıların açıklamalarını, veri içeriğini ve anlamı yorumlamaya yönelik kendi çerçevesini karşılaştırmalı biçimde kullanarak analizi gerçekleştirmiştir.

2.2. Araştırma Tasarımı

Katılımcılar amaçlı örnekleme yöntemi ile GYD üyeleri arasından seçilmiş, sahada ilerlerken ayrıca kartopu örnekleme kullanılmıştır. Örneklemin GYD üyeliği kriterini esas almasının sebebi derneğin edebiyat kamusuna dahil olamayan yazarlardan müteşekkil olmasıdır. Bu itibarla GYD üyeliği; edebi ilişkiler açısından kopuk bireylerin yazarlık deneyimlerinin anlamayı amaçlayan araştırmamızın katılımcıları seçerken esas aldığı tek kriter olmuştur.

2.3. Örneklem ve Katılımcılar

Araştırma kapsamında amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmış, dernek üyesi 7 kişi ile yarı yapılandırılmış derinlemesine mülakat gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların

dördüne; derneğin web sitesinde paylaşılan; “30.01.2018 tarihi itibarıyla başvurusu onaylanmış 75 kişilik üye listesi”nin taranmasıyla ulaşılmıştır. Diğer üç katılımcıyla kartopu örneklem yöntemiyle irtibat kurulmuştur. Katılımcıların doğum yeri ve tarihine, eğitim durumlarına, meslekleri ve cinsiyetlerine ilişkin bilgiler Tablo 1. de paylaşılmıştır.

Tablo 1. Katılımcıların Kişisel Bilgileri

Katılımcı No	Doğum Tarihi	Doğum Yeri	Eğitim Durumu	Meslek	Cinsiyet
G1	1996	Azerbaycan	Lisans	Öğrenci	Kadın
G2	1984	Bursa	Lisans Terk	Ticaret ve İşletmecilik	Erkek
G3	1987	Bursa	Lisans	Ekspertiz, Yazarlık, Oyunculuk	Kadın
G4	1991	Balıkesir	Lisans	İşsiz	Kadın
G5	1992	İstanbul	Lise	Satış Elemanı	Erkek
G6	1990	İstanbul	Lisans	Öğrenci/ Muhabir	Kadın
G7	1982	Ankara	Lisans	Restorasyon teknikeri	Kadın

Katılımcıların derneğe üye olmasına neden olan faktörlerin doğru anlaşılabilmesi ve bu kişilerin dernekten beklentilerinin çözümlenebilmesi için üyelerin edebi tecrübelerine ilişkin bilgiler de toplanmış ve elde edilen veriler Tablo 2. de paylaşılmıştır. Bu verilere bakıldığında üyelerin çoğunun ilk basılı yayın girişimlerinin başarısız olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Katılımcıların Yazarlık Tecrübelerine İlişkin Bilgiler

Katılımcı No	Kaç Yazdığı Yıldır	İlk Yayın Teşebbüsü Tarihi ve Yeri	İlk Yayınlanmış Eser Tarihi ve Yeri	Yayınlanmış Eserlere İlişkin Bilgiler	Diğer İlişkin Bilgiler
G1	“Kendimi bildim bileli.”	2018 (Kişisel Blog)	2018 (Kişisel Blog)	Milliyet Blog (6 deneme, 3 öykü.)	3 şiir, 1
G2	20 yıldır.	Tarih Hatırlamıyor. Kişisel Web Sayfası	İnternet Sitesi. Tarih Hatırlamıyor.	“Hastalık Hikayem”(Derleme Kitap. Dergiler. Selçuk Üniversitesi Fransız Dili Ve	(6 şiir, 1 öykü.) Yerel Konya Üniversitesi Ve

					Edebiyatı Dergisi.	Adım
G3	19 yıldır.	2003. Kitap yazdı ama bastıramadı.	Sanayi-i Dergisi. 2006-2007	Nefise 2006-	Yazıyor Dergisi. Kişisel Blog. Basılı Roman.	
G4	"1998-1999 yıllarından beri."	2009	İstanbul Üniversitesi'nde bir öğrenci derneğinin internet dergisinde. 2009 sonrası, tarihi hatırlamıyor.	Teknik	Gencyazı.org sitesinde.	
G5	14 yıldır.	2014. Facebook sayfası.	2014. Basılı Şiir Kitabı.	Şiir	Kişisel üzerinden yayınlanmış şiirler.	Blog
G6	"Çocukluktan beri"	2009	Kişisel Blog.	-	-	
G7	"Ortaokul yıllarından itibaren."	Lise yıllarında" Genç Kalemler sanal edebiyat topluluğu sayfasında.	Ortaokul yıllarında. "Diyabetim ve Ben" konulu hikâye yarışması sonucu bastırılan derleme kitapta.		Betimsel e- dergi.	

2.4. Mülakatlar

Araştırmada veriler yarı yapılandırılmış derinlemesine mülakat tekniğiyle toplanmıştır. Ekim 2018'de gerçekleştirilen görüşmelerin bir kısmı yüz yüze bir kısmı telefonla bir kısmı ise mülakat formları üzerinden yazılı olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı katılımcılara; fenomeni ele alan geniş kapsamlı sorular ve bağlamı ayrıntılandıran tamamlayıcı sorular sormuştur.

2.5. Veri Analizi ve Yorumlama

Araştırmacı tüm verileri kelimesi kelimesine yazıya dökmüş ve katılımcıların örtülü ve açık deneyimlerinin, duygularının ve algılarının nasıl şekillendiğine

odaklanarak ses kayıtlarını ve birkaç kez dinleyip yorumlamıştır. Bu süreç araştırmacının gelişen temaları tanımlamasına yardımcı olmuştur. Daha sonra araştırmacı aralarında bağlantılar kurarak temaları kavramsal benzerliklere göre gruplandırmıştır. Analizin son aşamasında araştırmacı, yaptığı analitik yorumları katılımcıların ifadelerinden alınan anlatı örnekleriyle desteklemiş ve her bir temayı tanımlamıştır.

2.6. Doğrulanabilirlik

Araştırmacı çeşitli stratejiler kullanarak araştırmanın güvenilirliğini sağlamıştır. Öncelikle veri toplama, analiz ve yorumlama süreçlerine büyük önem verilmiştir. Görüşmeler, ses kayıtlarının doğru bir şekilde yansıtılması amacıyla araştırmacı tarafından birebir yazıya aktarılmıştır. Güvenilirliği ve uygunluğu artırmak için araştırmacı, araştırma süreci hakkındaki kişisel düşüncelerini belgelemek için dönüşlü notlardan yararlanmış. Aktarılabilirliği sağlamak için amaçsal örneklerle ve katılımcılardan alıntılara yer verilmiştir.

2.7. Araştırmacının Rolü

Araştırmada aktif rol alan araştırmacı, olguyu içeriden birinin bakış açısıyla deneyimleyen kişilerin algılarını yansıtmak için empatik bir yaklaşım benimsemiş, olguyu farklı açılardan incelemek için dışarıdan biri/yabancı olarak sorgulayıcı bir duruş kullanmıştır. Bir yazarlık atölyesinde sekiz yılı aşkın süredir edebi metin üretimi üzerine çalışmalar yapıyor olması ve basılı bir öykü kitabının bulunması araştırmacının empatik tutumunu kolaylaştırmıştır. Edebi ortama ilişkin gözlemleri onun katılımcıların deneyimlerine ilişkin sorgulayıcı ve analitik bir duruş sergilemesine yardımcı olmuştur.

3. BULGULAR

Analizlerimiz dört kapsayıcı temayı ortaya çıkarmıştır: (i) alandan kopukluk: etkileşim referans çerçevesinden yoksun kalmak, (ii) alana dahil olma girişimleri:

yayınevleri ve yazarlar ağına girmeye çabalamak, (iii) alan bekçilerini aşma ihtimali: paralel ağ arayışları, (iv) alanı ideolojik olarak yeniden üretmek: başka ağların yazarı olmak. Bulgular; Pierre Bourdieu'nün yazınsal alan incelemeleri ve Nick Crossley'in sosyal ağ analizi literatürü kapsamında açıklanmıştır.

3.1. Alandan Kopukluk: Etkileşim Referans Çerçevesinden Yoksunluk

Katılımcıların neredeyse hiçbirinin; edebiyat kamusundaki aktörlerden herhangi biriyle ortak bir geçmişi ya da geleceğe yönelik taşıdıkları ortak bir etkileşim beklentisi bulunmamaktadır; yazarlık deneyimleri bu durumun etkisiyle şekillenmektedir. Crossley'in kavramından yola çıkarak söylersek katılımcılar edebiyat ilişkilerinin nitelik ve işlevini kavramalarına imkan verecek bir etkileşim referans çerçevesinden yoksun durumdadır. Bourdieucu deyişle kendilerine alanda geçerli kültürel, sosyal ve simgesel sermayeyi sağlayacak değişim ilişkilerinin dışında kalmış dolayısıyla edebi alana dahil olamamışlardır.

3.1.1. Karnım Açken Şiir Yazamam

Katılımcılar kültürel üretim için gerekli zaman ve enerjiyi ayırabilmelerini sağlayacak ekonomik sermayeden yoksundur ve bu durum ekonomik kâra kayıtsız kalmalarını engellemektedir.

“Şairlik, hep olmaya çalışacağım yer. Her zaman şair olmak isteyeceğim. Tamamen kendimi buna adayamam, olmaz. Biraz realist olmak lazım. Bir şairin sözü kimin bilmiyorum ama karnım doymadan şiir yazamam.” (G5)

Katılımcıların gerekli ekonomik sermayeye sahip olmamalarına rağmen yazar olma arzusu taşımaları ve bu arzuyu gerçekleştirmek için uğraş vermeleri ailelerinden ve yakın çevrelerinden heves kırıcı tepkiler almalarına sebep olmuştur. Yazarlıktan çok para kazanmadıkları ya da meşhur olup gazetelere,

televizyonlara röportajlar vermedikleri sürece yazıyor olmak üyelerin çevreleri tarafından gereksiz bir uğraş olarak nitelendirilmiş ve katılımcıların çoğu çevreleri tarafından yazma işiyle uğraşmamaları yönünde baskılanmışlardır:

“Ailem yazmayı çok önemli bir şey olarak görmüyor. Para kazanılacak mesleklere önem veriyor. Bunun da bir yetenek olduğunun farkında değilim.” (G6)

“Kitap çıkmadan önce çok rencide edildiğim oldu. Bir cenah var. Duygularını kâğıda dökmeyi acizlik olarak gören insanlar. Bu yapıda insanlar var. Benim şanssıma sürekli böyle insanlar vardı çevremde. Onunla mı uğraşıyorsun derler. Mesela bir şiirimin altında dipnot yazmışım. Ben bu şiiri yazarken oda arkadaşım; saat dört karnımız aç sen hala şiir yazıyorsun demişti diye not etmişim oraya. Aslında kadın şair sayısı çok az ama şiir yazan erkeklerin de duygusal açıdan bir acizyet içinde olduğunu düşünürler diğer erkekler. Ve onlara da toplumsal baskı yaparlar.” (G5)

Dernek üyeleri; geçim kaygısı ve yazma istekleri arasındaki yaşadıkları gerilimi internetin sunduğu yayın imkanlardan yararlanarak aşmaya çalışmaktadır. Sanal mecralar aracılığıyla yazdıklarını belirli bir okur kitlesine ulaştırma olanağı bulan katılımcılar; buradaki illisio/oyuna dahil olmanın görece daha düşük maliyetli olması, metin üretiminin çok daha az emek gerektirmesi ve oyuna girişin herhangi bir kısıtlamaya tabi tutulmaması dolayısıyla edindikleri yayın tecrübeleri sonucunda sanal edebi alanın kurallarına ilişkin daha yüksek bir farkındalık düzeyine erişmişlerdir. Üyeler; sanal mecraları birer edebi üretim piyasası olarak nitelendirme eğilimi göstermekte; sanal mecralardaki yazım faaliyetlerini anlatırken kutsayıcı ifadelerle başvurmamaktadır. Bu piyasa var olabilmek için reklam gereklidir ve internet ortamı onlara kendi kendilerinin reklamını yapma

olanağı tanıdığı için dernek üyeleri bir yazar olarak var olma stratejilerini sanal ortamın imkânlarını göz önünde bulundurarak daha gerçekçi bir yerden kurmaktadır.

“Acı çekerek büyük bir aşkla yazdığım şeylerden para kazanmak istemiyordum. Bunlar benim duygularım. Sonradan öğrendim ki bu bir piyasa, aslında bir ticaretmiş bu. Sosyal medya öğretti. Aslında bir dakikalık videolar çekerek, tonu siyah beyaz yapıp, sesimi biraz kalınlaştırıp arkaya bir fon müziği eklendim mi aslında birkaç milyon görüntülenmeyle çok da güzel paralar kazanabilirmişim. Yapabilir miydim? Yapabilirdim. Buna para aktarıp Instagram’dan inanılmaz takipçilere sahip olabilir miydim? Olabilirdim. Bilmiyorum ya bundan uzak kaldım. Ama galiba yapmam gerekiyormuş. Çünkü bu şekilde giderse muhtemelen hiçbir zaman hayalime ulaşamayacağım, kimseye dokunamayacağım. O yüzden biz de bir şeyler yapacağız galiba.” (G5)

Araştırmamız sonucunda GYD’nin yeni üyelerinin dernekten bu yönde destek beklendiği görülmüştür. Nitekim ikinci kuruluştan sonra dernek tarafından sosyal medyanın oldukça aktif bir şekilde kullanılması yönetici kadronun, üyelerin bu yöndeki beklentilerinin farkında olduğunu düşündürmektedir.

“Her sanatçı az çok teşhircidir. Görünmek ister. Kendi kitabım çıksa stratejim sosyal medya üzerinden gider. Derneğin de bu konuda bana yardımcı olabileceğini düşünüyorum.” (G7)

Blog yazarlığı ve sosyal medyada yapılan içerik üretimleri gibi sanal mecralarda gerçekleştirilen yazma pratiklerinin getirdiği kazanç üyelerin zihninde yazarlığın tanımına ilişkin ikili bir anlayışı doğurmuştur. Biri mucizevî eserler doğuran sanatsal bir uğraş olarak yazarlık diğeri de sözcükleri kullanarak para kazandıran

bir meslek dalı olarak yazarlık. Bu ikili anlayış sadece katılımcıların geçim sıkıntısı ile yazma isteği arasında duydukları gerilimi azaltmaz. Aynı zamanda katılımcılara; ekonomik sermaye yoksunluğunun oluşturduğu engeli aşarak “başarılı” olma imkanı vadeden bir “yazarlık” biçimi sunar.

İki tane iyi yazarlık var. Birincisi o mucizevî şeyi üretmek, ikincisi de benim yapmaya çalıştığım şey bloggerlık. Siz bana bir kelime vereceksiniz ben onunla ilgili muhteşem bir metin yazacağım herkes okuyacak falan bu da bir yazarlık çeşidi. Ama yeni nesil bir şey. Buna gerçekten toplumun ihtiyacı var mı bilmiyorum sadece bunu yapabileceğimi biliyorum bunun bana para kazandıracağını biliyorum. Bu da bir yazarlık çeşidi.” (G3)

3.1.2. Bu Yolda Yalnız Yürüyeceksin

Katılımcıların ifadeleri; onların edebi ilişkiler ağının dışında kaldıkları tezini desteklemektedir. Bu durum onların sanat cemaatlerine etkileşimsel erişimlerini sağlayacak sosyal sermayeden yoksun oldukları anlamına gelmektedir. Mülakat yapılan yedi kişiden sadece birinin yakın çevresinde basılı eseri bulunan yazarlar vardır ki bu yazarlar dernek üyesi tarafından yayınevleri ile kendisi arasında birer aracı olarak görülmektedir.

“Kafama düştü yani yayınlamak. Kuvvetle muhtemel arkadaşımın yayınevi üzerinden olacak. Genç Yazarlar Derneğindeki yayınevlerinden biri değil. Annem edebiyat öğretmeni onların arkadaşları arasında birkaç yazar ve yayınevi var. Arkadaşımı kiyle anlaşamazsam onlarla anlaşabilirim.”(G6)

Fakat dernek üyelerinin çoğunluğu bu görüşmeci kadar şanslı değildir. Bu şansız çoğunluk yazarlara ulaşmaya teşebbüs bile etmez.

“Kolay ulaşamam diye düşünüyorum belki de. Ulaşmak için çaba harcamak lazım. Onu harcamam. Bilmiyorum ki ben uğraşıp bir şeyler yazmışım ve birilerinin peşinden koşuyorum bunu oku bunu oku diye. İlerde bunu yapar mıyım? Bilmiyorum belki yaparım.”(G5)

3.1.3. Yanımızdan Geçip Giden Yazarlar

Katılımcıların kendileri için sosyal medya ve bloggerlık üzerinden çizdikleri alternatif yol, onların gözünde geleneksel edebiyat üretim kanallarını önemsizleştirmemiştir. Aksine “o mucizevi şeyi” üreten yazarlar dernek üyeleri için aynı kutsal yerindedir ve oldukları yerden dernek üyesi yazarlara aynı liyakatsizlik duygusunu aktarırlar. Ağ dışı kalan yazar sanal ortamın sunduğu alandan yararlanıp yazarlığın en azından ikinci biçimini başarmayı denerken “yazar olarak doğmuş kişiler” yanlarından geçip gider. Katılımcılar onlarla iletişim kurma fırsatları ellerine geçirdiklerinde onlarla nasıl konuşacaklarını bilemez, fantazmalarında dahi utanç hisseder ve kendilerini “açamaz”lar. Bu liyakatsizlik duygusunun temelinde katılımcıların estetik söylemlerin dilini çözmesini, bu dili “konuşmasını” ve diğer entelektüel konularda yetkinleşmesini sağlayacak kültürel sermayeden yoksun olmaları vardır.

“Bir kere Tarık Tufan’la oturup konuşmak isterim. Bir kere İstiklal Caddesinde gördüm. O zaman da İstiklal Caddesinde çalışıyorum. Elimde çöp var. Yanımdan kaçtı gitti. Yetişemedim de. Peşine de gidemedim. Çok içime oturmuştu. Tarık Tufan’la konuşmak isterdim Ali Lidar’la. Ulaşması çok kolay ama şehir değiştirmem lazım bunun için. Çalıştığım içinde çıkamıyorum şehir dışına ama gideceğim bir gün, yanına gideceğim. Yaşasaydı Attila İlhan’la Cemal Süreya’yla Özdemir Asaf’la konuşmak istedim. Üstadla konuşuruz, Necip Fazıl’la da mevzu çok derinlere gider, biz açamayız kendimizi utancımızdan.”(G5)

3.2. Alana Dahil Olma Girişimleri: Yayınevleri Ağlarına Girme Denemeleri

Bourdieu'ya göre herhangi bir kültürel arena, bir güçler alanıdır ve nesnel ilişkiler yapısı üzerine kuruludur. Crossley ise bu nesnel ilişkiler yapısının sosyal ilişkileri ortaya koyduğunu savunur. Kültürel etkinlik; Bourdieu'nun altını çizdiği gibi 'olası güçlerin bir alanı olarak, kendisini her faile bir olasılar alanı olarak sunan' alan içindeki konumların dağılımı ile yapılandırılmaktadır. Bu durumda her bir aracıyı veya her kurumu diğerleriyle olan ilişkilerine yerleştirmek, her birini diğer tüm 'pozisyon alma'lara karşı çerçevelenmiş bir 'pozisyon alma' olarak konumlandırmak gerekmektedir (Bottero & Crossley, 2011). Bu itibarla Bourdieu'nun failin olasılar alanı olarak tanımladığı konumlanmaların Crossley'in argümantasyonunda bireyin ego ağındaki pozisyon almaları karşılık geldiği söylenebilir.

Bir yazara sunulan olasılar alanının kitap basımı gibi bir kültürel etkinliği yapılandırıp yapılandıramayacağı bu olasılar alanı içindeki konumlanmalardan yani bireyin ego ağındaki pozisyon almalarından çıkarılabılır. Nitekim Bourdieu'nun da belirttiği gibi baskıya verilecek metinler neredeyse her zaman tanınmış aracılarda yayınevlerine ulaştırılmaktadır. Bu bağlamda ego ağında tanınmış aracılarda ya da bu aracılara aracılık edecek başka aracılarda olmayan bir yazarın sahip olduğu olasılar alanının kitap basımını vademediği söylenebilir. Alana dışardan girmek isteyenler için aracılarda kritik önemi bu noktada ortaya çıkmaktadır. Ne var ki bu aracılara ulaşmak da bir sosyal sermaye gerektirmektedir, doğru aracılara erişebilen yazarlar edebiyat alanında varolma "başarısı" gösterebilirken aksi durumlarda yazarlar komisyonculuk vaatleriyle gerçekleşen çeşitli sömürülere maruz kalabilmektedirler.

3.2.1. Yayınevlerinin Kapılarını Aşındırmak

GYD üyeleri Türkiye edebiyat ortamındaki yayınevi ağının dışında konumlanmış yazarlardır. Her ne kadar bunu bir tercih olarak yansıtılsalar da yaptığımız

mülakatlarda yazdıkları kitapları yayınlamak için pek çok girişimde buldukları görülmektedir. Bütün bu başarısız girişimler alanda konumlanabilmek için yazara gerekli olan edebi ilişkiler ve ağlara dair önemli ipuçları vermektedir.

Katılımcıların edebi ortamla ilişki kurma denemelerinde en sık başvurdukları yol yayınevlerine eserlerini bizzat götürmektir. Yazar buradan sonuç alamayınca yayınevleri ile ilişki kurmasını sağlayacak başka vasıtalar aramaya başlamaktadır. Bu vasıtalar kimi zaman uzaktan bir akraba, kimi zaman uzun süredir görüşülmeyen bir komşu, kimi zaman bir yazarın asistanın arkadaşı, kimi zaman yayınevlerinin açtıkları roman/ hikâye yarışmalarıdır. Üyelerin alandaki faillerle somut etkileşim ağlarının bulunmaması kendisini araçların suiistimaline açık hale getirmektedir.

“Sürekli yazma içindeyim. Seneler geçtikçe... Bir umutsuzluğa kapılıyorum bir şaha kalkıyorum. O süreç içinde işte bu ilk roman yarışmasına başvurduğum. Makalelerimi başka yayınevlerine gönderiyordum. Doğan, İletişim, vs... Dergilere yazı yolluyordum. İşte bir akrabanın didisinin didisini falan böyle birilerini buldum. Onlar da kurdukları bağlantılardan farklı şeyler talep etti. Ben seni yarışmaya sokarım ama biraz beraber vakit geçirelim, şurada gel çay içelim, şurada gel bira içelim, şurada şunu yapalım. Yarışmaya katılıyorum zaten, derece için onlar da yardımcı olacaklar sözde, ama belki öyle insanlar bile değiller. Arkadaşımın akrabasıydı o. Bir yazarın asistanıydı. Sonra ya olmayacak galiba bu işler böyle deyip biraz kendimi geri çektim.”(G3)

3.2.2. Parayla Kitap Bastırmak

Mülakat yapılan dernek üyelerinden bir kısmı metinlerinin büyük yayınevleri tarafından basılmaması sonucunda para karşılığında kitap basan yayınevlerine

yönelmiştir. Söz konusu yayınevleri sermayelerini; yazarın edebiyat ortamını oluşturan ağlar ile olan kopukluğundan edinmektedir. Kolay ulaşılabilir olan ve yeteri kadar para verildiği müddetçe hemen her türlü kitabı basabilen bu yayınevleri; yazarların ellerine basılı bir eser almalarını sağlamakta fakat edebiyat ortamında var olabilmelerine yetecek itibarı onlara ödünç verememektedir. Zira bu yayınevlerinin kendileri salt ticari kaygılarla kurulmuş olmalarından dolayı edebiyat ağları içinde muteber bir konumda değildir dolayısıyla yazara ödünç verecek itibarları yoktur. Söz konusu yayınevleri, yazarın kültürel meşruiyet makamlarınca tanınmasını sağlamak şöyle dursun, kitap basıldıktan sonra yazarla olan ilişkisini bir sonraki ticari sözleşmeye kadar minimum seviyeye çekmektedir.

“Sen gidiyorsun bir adama üç bin dört bin lira alıyor tamam ben senin kitabını basıcam, dağıtıcam, reklamını yapıcam diye ama sonrasında bırak reklam yapmayı seninle iletişim bile kurmuyor. Mail atıyorsunuz cevap vermiyor, telefon açıyorsunuz telefonlarına cevap vermiyor. Bu dereceler.” (G3)

Basılı kitabın okuyucuya ulaşması bundan sonraki süreçte tamamen yazarın içinde bulunduğu ağdaki bağlantılarıyla ilişkilidir. Araştırmada; yazarın basılı eserini sahiplenmesinin kitabın okuyucu tarafından alınması nispetinde olduğu saptanmıştır. Kitabı satmayan ve edebi ortamda hiçbir şekilde görünürlüğe ulaşamayan yazar kendi eserine yabancılaşırken, yazar okur buluşması gibi birtakım vesilelerle okuyucuları ile iletişim kuran üyeler yazdıklarını sahiplenmektedir. Nitekim katılımcılar içerisinde bu tip bir yayınevinden kitabı çıkan yazarlardan sadece biri; okuyucularıyla reel ortamda iletişime geçme imkânı bulmuştur, dernek üyelerinden yine yalnızca bu üye ikinci kitabını bastırmaya karar vermiştir.

“Bunun peşine Bolu Abant İzzet Baysal’da kitap tanıtımı yaptık, söyleşi yaptık 24 Nisan’da. Abant İzzet Baysal’da kulüp yöneticisi

olan arkadaşlarım vardı. Ya biz de böyle şeyler yapsak kendi alanımızın dışına çıksak dediler. Olur, niye olmasın. Sağolsunlar misafir ettiler. Güzel, çok harika bir söyleşiydi. Muazzam bir his. Bir de galiba orada bir şeyler yazdığımı fark ettim. Bir şeyler yazabiliyorum ve birilerine dokunuyor yazdıklarım.”(G5)

3.3. Alan Bekçilerini Aşma İhtimali: Paralel Ağ Arayışları

Bourdieu her toplumsal alanın girişinde mevzilenmiş; bireyin oraya giriş yapıp yapamayacağını, içeride kalabileceği süreyi ve çıkış zamanını belirleyen bekçiler (gatekeepers) olduğunu belirtmiştir. Sanatsal alanın bekçileri Bourdieu'nün kültürel meşruiyetin farklı makamları adını verdiği; akademisyenler, eleştirmenler, edebiyat ve sanat ödülleri jürileri gibi referans gruplarıdır. Alanda neyin değerli olduğunu belirleyen bu gruplar edebi otoriteyi temsil etmektedir.

Edebiyat bekçilerinin konumlandıkları alana giriş noktalarından en önemlileri dergilerdir. Türkes'e göre dergiler; alandaki otoriter yapılanmanın merkezini oluşturmaktadır. İnsan elinden çıkma bir ürün olan dergi, simgesel metalar ekonomisinde canlı bir organizmaya, dergi olma niteliği ile kendisi bir otoriteye dönüşmekte hem kendisini üretenler hem de ürünleriyle bu dergileri besleyenler üzerinde bir hegemonya oluşturmaktadır. Bu hegemonya kendisini en çok şair ve öykü yazarlarına hissettirmektedir (Türkes, 1999).

Katılımcıların çoğu dergilerin edebiyat alanına giriş için taşıdığı önemi bildikleri halde buna teşebbüs dahi etmemişlerdir. Bu “tercih etmeme” durumu Bourdieu'nun ifade ettiği gibi sanatçı, yazar ya da araştırmacıyı kendi doğal yerine doğru götüren bir habitus seçimidir (Bourdieu, 1986). Katılımcılar alan bekiçileriyle karşılaştıklarında neler olacağını tahmin etmekte, yazar

olabilecekleri alternatif platformlar aramaktadır. Bu arayışlarında sanal edebiyat ortamları ve GYD olmak üzere iki mecraya yöneldikleri görülmektedir. Öte yandan dernek üyelerinin sanal edebiyat ortamını ve derneği edebiyatın geleneksel üretim kanallarına geçiş için bir vasıta olarak gördüğü saptanmıştır. Katılımcılar bu iki mecranın onlara; kendilerini edebi ilişkiler ağına sokacak bağlantılar ve alan bekçilerini aşarak alana girme imkânı sunmasını beklemektedir.

3.3.1. Yazarlığa Atılan İlk Adım: Sanal Edebiyat Ortamı

Mülakat yapmış olduğumuz dernek üyelerinin çoğunluğu ilk yazarlık deneyimlerini internet ortamında gerçekleştirmişlerdir. Katılımcılar bu durumu internet erişiminin kolay olmasına bağlamaktadır. Yazdıklarının dergiler tarafından kabul edilmeyeceği yönündeki düşünceleri katılımcıların bu tercihlerinde oldukça etkilidir. Bu noktada dernek üyelerinin edebiyat ortamıyla olan ilişkisizliklerinin, onların yayın girişiminde bulunma cesaretlerini kırdığı saptamasında bulunulabilir. Buna bir şekilde cesaret etmiş ama başarısız olmuş dernek üyeleri için sanal ortam yazar olmaya ilişkin yeni bir umut aşısı olmuştur.

“Blogda yazmak daha kolay. İnternete erişim daha kolay. Bir yerlere göndermeyi düşündüm ama yakın çevrem de böyle bir bağlantım olmadığı için kabul edilmeyeceğini düşündüğüm için teşebbüs etmedim.” (G6)

Öte yandan internet ortamında paylaştıkları yazılara gelen beğeni ve retweetler dernek üyelerine okunmaya değer şeyler yazdıklarını hissettirmekte ve onların yazar olma isteklerini yenilenmektedir.

“Kitaptan sonra blog açtım orada paylaştım. Blogu çok fazla devam ettirmedim ama. Twitter’den 140 karaktere sığacak şekilde

paylaşımlar, rt aldığımda mutlu oluyorsun. Hiç tanımadığın birinin rtlediğini görüyorsun altına ismini yazmamış ama yine de mutlu oluyorsun.” (G5)

Katılımcıların görece az bir kısmı; üniversite dergilerinde, edebiyat yarışmaları sonucu oluşturulan derleme kitaplarda ya da yerel dergilerde ilk yayın tecrübelerini edinmişlerdir. Üyelerin hemen hepsinin kendine ait bir bloğu ya da internet sitesi bulunmaktadır. Üyelerin dernekten haberdar olmaları yine sosyal medya aracılığıyla gerçekleşmiştir. Derneğin yazışmaları ve paylaşımları sanal ortam üzerinden yapılmakta, iletişim genel olarak sosyal medya ve Whatsapp grupları üzerinden kurulmaktadır. Derneğin yayın sitesi Genç Yazı’da katılımcıların bir kısmının yazıları bulunmaktadır ve üyeler buradan kendi bloglarının linkini paylaşarak yorum ve takipçi toplamaktadır:

“Genç yazı da yazıyorum ve kendi sitemin linkini koyuyorum. Onlar da gelip güzel güzel yorum yapıyorlar.” (G3)

Dernek üyeleri internet ortamında yayın yapmanın avantajları arasında okunma oranının zaman geçtikçe yükselme ihtimali taşımamasını, yazılanların güncellenebilmesini zikretmektedir. Bununla birlikte internette yoğun bir şekilde yazılarını yayınlayan dernek üyelerinin sanal edebiyat ortamını dergi, gazete ve yayınevleri gibi edebiyatın geleneksel üretim kanallarına geçiş için bir vasıta olarak gördüğü saptanmıştır.

“Ben yayın girişiminde kasten bulunmadım. Çünkü yayıncılığın; siz yaptıklarınız paylaşma imkânı bulduktan sonra insanlar tarafından talep edildiği takdirde piyasaya çıkarılması gerektiğini düşünüyorum. Bu yüzden de üzerine para verip kendi kitabını bastırarak arkadaşlarla ilgili pek olumlu şeyler düşünmüyorum.” (G2)

Bu geçiş, yazar adayı birey için; yolladığı yazılara geri dönüş yapmayan dergilerden, kitaplarını yeterince iyi bulmayan yayınevlerinden ve içine giremediği edebiyat ilişkileri ağlarından alınacak bir intikam ihtimalini barındırmaktadır. Yazar bambaşka ilişkileri kullanarak geri dönecek ve kendini dışlayan ağdan intikamını alacaktır. Bunu o ağın ihtiyaç duyduğu itibarı ona ödünç vermeyerek gerçekleştirecektir.

“Bloggerlık bu anlamda daha bana çok yakışır diye düşünüyorum. Çünkü eğer takip ederseniz gazetede bir köşe olması söz konusu olabilir. Gerçi pek de bir gazete kalmadı ama... Sonra daha meşhur olursanız yayınevi teklif sunabilir. O zaman da çok beklerler. Gider gerekirse Genç Yazarlar Derneği’ne bastırırım kitabımı.” (G3)

3.3.2. Beni Yazar Yapabilecek Bir Yer: Genç Yazarlar Derneği

Katılımcılar; GYD’ye üye olurken kendilerini edebi açıdan geliştirecek ve profesyonelliğe adım atmalarını sağlayacak bir sosyal çevre edinmeyi umduklarını belirtmektedir. Derneğin üye sayısı düşük olmasına karşın yazarların metinlerinin paylaşıldığı genç yazı sitesinin takipçi sayısının çokluğu bu konudaki beklentiyi özellikle yeni üyelere yükseltmektedir.

“Sosyallik, kişilerle bağlantı kurma, yayınevi bulma vs. daha bir profesyonelliğe gitme yayılma anlamında o derneğin yararlı olacağına inanıyorum ben. Gördüğüm kadarıyla da sıradan değil gibi çok üyesi var.” (G7)

Genç Yazarlar Derneği 2014’deki ilk kuruluş aşamasında tamamen gönüllülük esaslı çalışmayı ilke edinmiş ve üyelikte herhangi bir ön koşul aramamıştır. Dernek üyelerine göre bu durum dernek faaliyetlerinin sürdürülebilirliğini engellemiş ve kısa sürede onu âtil duruma getirmiştir. Bu bağlamda özellikle ilk üyeler; dernekte umduklarını bulamadıklarını belirtmekte, kendilerini edebiyat açısından

geliştirebilecek düzeyde bir sosyal çevreyi derneğin sağlayamamış olduğundan şikâyet etmektedirler.

“Kendini gerçekleştirmek peşinde insanlar. Kadınlar falan çok güzel oldu geldik öyle falan. Bu tarz insanlar. Ben bu insanlarla ne paylaşabilirim ki. Bir tane baba kızıyla geldi. Tamam çok sempatik falan ama yetmiyor ki.” (G3)

“Yalnız hissettim. Devretmek istedim. Devralan da olmadı. Birlik yoktu ve yetersiz geldi inancımı kaybettiğim için ayrılmamın daha iyi olacağını düşündüm.” (G6)

Yeni üyelerinin umduklarının aksine; derneğin kendi yazarlıklarına hiçbir katkı sağlamadığını belirten eski üyeler; dernek üyelerinin belirli bir buluşma mekânının olmaması, üyelerin genel kurul toplantıları dışında yalnızca sosyal medyadan iletişim kurabilmeleri ve dikkate değer bir edebiyat etkinliğinin dernek tarafından gerçekleştirilememesi sebebiyle Genç Yazarlar Derneği ile bir aidiyet bağı oluşturamadıklarını belirtmektedir. Derneğin yeni yönetim kurulu başkanın üyeliği belirli bir aidata bağlaması ile elde edilen gelir sonucu dernek ilk yayınlarını yapmaya başlamış, bu durum bazı yazarların orayla olan bağını güçlendirirken bazılarının dernekle bağının kopmasına sebep olmuştur.

3.4. Alanı Yeniden Üretmek: Başka Ağların Yazarı Olmak

Sanal platformlarda yazmayı ve daha da önemlisi okunmayı deneyimleyen katılımcılar; yazarlığın kendileri için de mümkün bir formunun olduğunu keşfetmişlerdir. Katılımcılardan birinin ifadesiyle “yeni nesil yazarlık” olarak adlandırılan bu form daha çok bir meslek olarak tanımlanmakta ve katılımcılar tarafından sanatsal bir uğraş olan yazarlıktan ayrılmaktadır. Mülakat yaptığımız dernek üyelerinin meslek olarak yazarlığı tanımlarken sıklıkla alandaki çıkar odalarına, stratejik konumlanmalara, sermaye ilişkilerine göndermelerde

bulunduğu görülmüştür. Öte yandan katılımcılar sanatsal uğraş olan yazarlığı tanımlarken mucizevi olana referans yapmakta, sanatsal faaliyeti çıkardan arındırarak yüceltmektedir. Bu itibarla dernek üyelerinin yaratımın etkileyici ideolojisini yeniden ürettiklerini söylemek mümkündür. Böylece edebi alana dahil olamamalarına sebep olan sermaye dağılımı ve ilişkiler ağının üstünü bir kez de kendileri örtmekte, kendilerini edebi alanın dışında tutmakta ve kendi kendilerinin “bekçiliğini” yapmaktadır.

Edebiyat alanındaki toplumsal ilişkileri görünmez kılarak belirli bir edebiyat ürününün üretimi ve dolaşıma sokulması sürecini gizemlileştiren doxalardan biri de yaratıcı yazar- deha mitidir. Bourdieu’nun “yaratımın etkileyici ideolojisi” olarak adlandırdığı ideolojinin aygıtlarından biri olan bu mitin en temel işlevi bir yazarı diğerlerinden ayırtmak, farklılaştırmak aşkın bir noktada konumlandırabilmektir. Bu ayrışma edebiyat alanında işleyen inanç ekonomisi mekanizmasını aracılığıyla gerçekleşir. Yazar, yaratıcı deha olduğunu sanmasını sağlayan toplumsal belirlenimlerden azade olduğu yanılsamasına kendisini kaptırırken, okur yazar-öznenin kendisini kaptırdığı bu vehmi, yaratıcı dehanın bir dışı vurumu olarak kutsamakta ve yazarın laikleştirilmiş uhrevi bir dünyayla kendisinin kuramadığı türden bir ilişki kurduğuna inanmaktadır (Çelik, 2005:63).

Katılımcıların inanç ekonomisinden okurlara düşen payı içselleştirdikleri görülmektedir. Bu durum onları okur olma konumuna sabitlemekte ve alanda hareket etme olanaklarını ortadan kaldırmaktadır. Nitekim üyeler yazar olmaya ilişkin yoğun bir liyakatsizlik hissi taşımakta; kendilerini bu noktada yetersiz görmektedir. Ne var ki sözünü ettikleri yetersizliği telafi etmeye yönelik bir eğitim imkanını reddetmekte; yazarlığın öğretilemez olduğunu savunmaktadırlar. Bu açmazla rağmen içlerindeki yazar olma arzusunu bastıramayan katılımcılar sanal mecraların sunduğu yayın yapma imkanını değerlendirmekte ve okurlarıyla siber ağlar aracılığıyla ilişki kurarak yazarlığı deneyimleme yoluna gitmektedir.

3.4.1. Öğretilemez Yazarlık

Yaratımın etkileyici ideolojisinin katılımcılar üzerindeki etkisinin en belirgin göstergelerinden birisi yazarlığı “özneye indirgemeci” bir yaklaşımla tasavvur etmeleridir. Bu yaklaşımın “temel çalışma biçimi üretim sürecini yaratıcıya bağışlanan bir nitelikler kümesine indirgemek ve dikkati üreticinin üzerinde toplayarak üretimi olanaklı kılan koşulları gündem dışı tutmaktır (Çelik, 2005:56). Görüşmeciler yazarlığı hayal gücü, samimi duygular, duruş sahibi olmak, kendini bulmak gibi bireye işaret eden özelliklerle ilişkilendirmişlerdir. Görüşmecilerin geneli yazarlığın/ şairliğin sonradan öğrenilemeyeceğini düşünmektedir. Dernek üyeleri tarafından kişinin duygularıyla ilişkilendirilen ve tamamen şahsiyetle özdeşleştirilen yazarlık deneyimi; eğitimle kişiye duygu aktarımı yapılamayacağı gerekçesiyle öğretilemez bulunmaktadır. Bu noktada devreye yaratımın etkileyici ideolojisi girmekte ve yazar edebiyat ortamını oluşturan ağlardan kopukluğunu farkına varmaksızın sürdürmektedir.

“Ben bir insanın başka insana şiir yazmayı öğretebileceğine inanmıyorum. Bir şey ya şiirdir değildir. Onun taklidi yoktur. Dolayısıyla bir kişinin başkasına eğitim verebileceğine inanmıyorum.” (G7)

3.4.2. Liyakatsızlık Hissi

Katılımcıların; edebi yazında sıkça karşılaştığımız dahi yazar/efsanevi sanatçı hikâyelerindeki söylemi oldukça içselleştirmiş oldukları görülmektedir. Bu durum dernek üyesi donanımsız yazarların “meşru kültürün kutsal evrenine duydukları saygının altında ezilmelerine” ve yoğun bir liyakatsızlık hissi duymalarına neden olmaktadır. Kendilerini yetersiz hisseden yazarlar edebiyat ortamından uzaklaşmakta mevcut edebi ilişkilere yabancılaşmaktadır.

“Benim yazarlık tecrübem... Çok eksik çok kopmalar var. Yeterli değilim düşüncesi. Ne şairler var onların bile kendini şair olarak gördüğünü düşünmüyorum ben. Kitap konusunda çok eksikim. Okumadığım o kadar çok kitap var ki. Şairliğin esintisini almışım o kadar yani.” (G7)

“Yazar olmak istiyorum.” Böyle bir dil hiçbir zaman kurmadım. Ben hayal ettim ama. Benim dışında bir kişi ezbere bilsin benim yazdığım bir şeyi. Ya da benim yazdığım şeyi biri okusun yazdıklarım ona dokunsun. Bunu pek ifade etmedim.” (G5)

Yazar; yoğun biçimde duyduğu bu liyakatsizlik hissine karşı “okunmasam da olur” refleksini geliştirmiştir. Yazma eyleminin kendisiyle apaçık çelişen bu refleks dernek üyesi yazar için “edebiyat için edebiyat” sloganının tekrarıdır ve donanımlı yazarların kerametinden alınmış ufak bir pay hükmündedir.

3.4.3. Yeni Nesil Yazarlık: Bloggerlık

Katılımcıların meslek olarak yazarlık şeklinde tanımladıkları ikinci yazarlık türünde blog yazmak öne çıkmaktadır. Bloggerlar kendi web sitelerinde ya da başka web sitelerinde hobi veya para kazanma amaçlı içerikler üretmektedir. Bu üretim biçiminde biraz daha teknik bilgi devreye girmekte ve dernek üyelerinin bir kısmı bu alanda kendilerini geliştirdikleri taktirde parlak bir gelecekle olacağına inanmaktadır.

“Yazarlık tecrübemde aslında ses getiren hiçbir şey yok. Ama iki üç sene sonra inanılmaz ünlü bir blogger olacağım. Çünkü geçende 21 gün boyunca her gün blog girdim ve çok güzel dönüşler aldım. Şimdi böyle birkaç yıl daha devam ettikten sonra inşallah iki üç sene sonra ikici Gülse Birsıl...” (G3)

Görüşmecilerin zihnindeki bu ikili yazarlık tanımını doğuran şey edebiyat üretiminin gerçekleştiği geleneksel ağların kapalılığına karşı bireyin kendine edebiyat ortamında alternatif bir var olma biçimi bulma arayışıdır. Ne kült bir eser üretip kendisini kalıcı bir yazar yapacak kültürel sermayeye ne de mevcut edebiyat ortamında kültürel dağılımın meşru makamları tarafından itibar görmesini sağlayacak sosyal ağlara sahip olan dernek üyesi internet ortamında doğru stratejileri izlerse yazdıklarını okuyucuya ulaştırabileceği kanısındadır.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

İlişkisel sosyoloji geniş anlamıyla toplumsal hayatı toplumsal ilişkileri inceleyerek araştırır fakat bu ilişkilerden ne kastettikleri bir ilişkisel sosyologdan diğerine göre değişmektedir (Powell&Depelteau, 2015:15). Sembolik etkileşimcilik, sosyal ağ analizi ve figürasyonel sosyolojide ilişkiler toplumsal aktörler arasındaki somut bağlar olarak kavramsallaştırırken Bourdieu ilişkileri bir toplumsal uzam alanındaki görece konumlar olarak kabul eder.

Çalışmamız sonucunda elde ettiğimiz bulgular; bireylerin edebi alanda konumlanabilmelerinin belirli miktarda ekonomik ve simgesel sermaye gerektirdiğini buna sahip olmayan yazarların alana dahil olma girişimlerinin olumsuz sonuçlandığını göstermekte bu bağlamda Bourdieu'cu yaklaşımı doğrulamaktadır. Öte yandan bulgular; edebi alan dışında kalan yazarların ego ağlarının alandaki diğer failerle hiçbir somut etkileşim imkânı sunmadığını ortaya çıkarmaktadır. Dolayısıyla Crossley'in alanda konumlanmada etkileşimin önemini vurgulayan Bourdieu eleştirisinin yerinde olduğu görülmektedir.

Genç Yazarlar Derneği'ne üye yedi kişinin yazarlıkla ilgili deneyimlerini anlamayı amaçlayan fenomenolojik desenli nitel bir araştırma olarak tasarlanan araştırmamız katılımcıların deneyimlerini tanımlayan şu dört kapsayıcı temayı ortaya çıkarmıştır: (i) alandan kopukluk: etkileşim referans çerçevesinden yoksun kalmak, (ii) alana dahil olma girişimleri: yayınevleri ve yazarlar ağına girmeye

çabalamak, (iii) alan bekçilerini aşma ihtimali: paralel ağ arayışları, (iv) alanı ideolojik olarak yeniden üretmek: başka ağların yazarı olmak.

Çalışmamızda incelediğimiz yazarların; edebiyat kamusundaki aktörlerden herhangi biriyle ortak bir geçmişi ya da geleceğe yönelik taşıdıkları ortak bir etkileşim beklentisi bulunmamaktadır; edebi üretimlerini gerçekleştirirken girdikleri etkileşimler bu durumun etkisiyle şekillenmektedir. Crossley'in kavramından yola çıkarak söylersek bu yazarlar edebiyat ilişkilerinin nitelik ve işlevini kavramalarına imkân verecek bir etkileşim referans çerçevesinden yoksun durumdadır. Bu durum Türkiye'deki edebiyat ortamının anlaşılmasına onların edebi pratiklerinin önemsiz olduğu anlamına gelmemektedir. Aksine edebiyat kamusu ile olan ilişkisizlikleri ve ağ dışı konumları bize bir tersten okuma yapmak imkânı vermekte ve yazarı ortaya çıkaran sosyal ilişkiler ve ağların önemini açığa çıkarmaktadır. Zira Crossley'in belirttiği gibi ilişki bağlarının önemi hakkında iddialarda bulunabilmemiz için onların nerede oldukları kadar nerede olmadıklarına da sistematik bir biçimde bakmak gerekir (Crossley, 2010: 5). Araştırma sonucunda etkileşim referans çerçevesinden yoksun katılımcıların aynı zamanda alana dahil olmaları için gereken ekonomik, sosyal ve kültürel sermayeye de sahip olmadıkları görülmüştür.

Mülakat yaptığımız katılımcıların hemen tamamı reel edebi ortamları ilişki kurmayı pek çok kez denemiş fakat bunda başarısızlığa uğramışlardır. Bu ilişki kurma denemelerinin en sık rastlanılanı yazarın bizzat yayınevlerine yazdıklarını götürmesidir. Buradan bir sonuç alınamamasıyla yazar yayınevleri ile ilişki kurmasını sağlayacak başka vasıtalar aramaya başlar. Bu vasıtalar kimi zaman uzaktan bir akraba, kimi zaman uzun süredir görüşülmeyen bir komşu, kimi zaman bir yazarın asistanın arkadaşı, kimi zaman yayınevlerinin açtıkları roman/hikâye yarışmalarıdır. Yayınevleri ağlarının dışında kalan katılımcıların bir kısmını; yazdıklarını para karşılığı basacak yayınevleri aracılığıyla kitaplarını çıkartarak edebi ortamda bir yazar olarak var olmayı denemiştir. Fakat edebiyat ilişkileri

içinde kendisi muteber bir yer edinememiş olan bu yayınevlerinin yazarlara umdukları itibarı ödünç vermekten uzak olduğu saptanmıştır. Dernek üyesinin edebiyat kamusundan herhangi bir kişiyle somut etkileşim ağlarının bulunmaması kendisini araçların suiistimaline açık hale getirmekte ve süreç içinde yaşanan başarısızlıklar kişiyi umutsuzluğa düşürmektedir.

Katılımcıların çoğu dergilerin edebiyat alanına giriş için taşıdığı önemi bildikleri halde buna teşebbüs dahi etmemişlerdir. Bu yazar ya da araştırmacıyı kendi doğal yerine doğru götüren bir habitus seçimidir. Katılımcılar alan bekçileriyle karşılaştıklarında neler olacağını tahmin etmekte, yazar olabilecekleri alternatif platformlar aramaktadır. Bu arayışlarında sanal edebiyat ortamları ve GYD olmak üzere iki mecraaya yöneldikleri görülmektedir. Öte yandan dernek üyelerinin sanal edebiyat ortamını ve derneği edebiyatın geleneksel üretim kanallarına geçiş için bir vasıta olarak gördüğü saptanmıştır. Katılımcılar bu iki mecranın onlara; kendilerini edebi ilişkiler ağına sokacak bağlantılar ve alan bekçilerini aşarak alana girme imkânı sunmasını beklemektedir.

Katılımcı yazarlar edebiyat üretimi için geleneksel kanallara başvurmadan tamamen vazgeçerek edebi pratiklerini kendilerine bireysel çaba ile var olma imkânını sunan internet ortamına taşımışlardır. Katılımcıların sanal mecradaki yazarlık deneyimlerini anlatırken, “sanatsal uğraş olarak yazarlık” ve “meslek olarak yazarlık” şeklinde bir ayrıma referans yaptıkları görülmektedir. Bu ikili tanımın yazarların geçim kaygıları ile yazma istekleri arasındaki gerilimi azalttığı saptanmıştır. Bununla birlikte her ne kadar yazarlığın ikinci biçimine yönelmiş görünseler de katılımcılar için “sanatsal uğraş olarak yazarlık” kutsal bir yerde durmaktadır. Sanatsal uğraş olarak yazarlığın büyük ölçüde öğretilemez olduğunu savunan katılımcılar söylemleriyle; “yaratımın etkileyici ideolojisini” devam ettirmekte ve edebiyat ilişkileri ağlarından kopukluklarını ve alan dışı konumlarını yeniden üretmektedirler.

Etik Kurul Kararı:

Bu makale; 2018 yılında Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi'nde gerçekleşen II. İlişkisel Sosyal Bilimler Kongresi'nde sunulmuş olan "Türkiye Edebiyat Ortamında İlişkisizliğin Doğurduğu Bir Ağ Örneği: Genç Yazarlar Derneği" başlıklı bildirinin düzenlenmesinden oluşmaktadır. Veriler 2020 öncesine ait olduğu için etik kurul onayı bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

- Anar, T. (2011). "Yeni Türk Edebiyatında Edebiyat Mahfilleri." Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Baki, E. (2010). *Ulusun İnşası ve Resmi Edebiyat Kanonu*. İstanbul: Libra Kitap
- Baran, A. G. ve Özsöz C. (2019). "Pratik, Kültür, Sermaye, Habitus ve Alan Teorileriyle Pierre Bourdieu Sosyolojisi". *Sosyolojide Yakın Dönem Gelişmeler (iç) S. Suğur, & A. G. Baran (Ed)*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Başçı, P. (2008). "Yerli Edebiyat, Yurdun Edebiyatı; Herkes Onu Okumalı: Türk Edebiyatı Kanonu ve Ulusal Kimliğin Sınırları". *Pasaj*. No:6. Kasım 2007-Mayıs 2008. S.44-69.
- Birkan, T. (2019). *Dünya ile Devlet Arasında Türk Muharriri 1930-1960*. İstanbul: Metis Yayınları.
- Bottero & Crossley. (2011). 'Worlds, fields and networks: Becker, Bourdieu and the structures of social relations',. *Cultural Sociology*, 5(1), s. 99-119.
- Bourdieu, P. (1986). Sermaye Biçimleri. J. Richardson (Dü.) içinde, *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education (Cilt Mehmet Murat Şirin, s. 241-258)*.
- Bourdieu, P. (1995). *Pratik Nedenler*. İstanbul: Kesit Yayınları.
- Bourdieu, P. (1999). *Sanatın Kuralları: Yazınsal Alanın Oluşumu ve Yapısı*. İstanbul: YKY.

- Bourdieu, P. (2014). "Simgesel Sermaye ve Toplumsal Sınıflar". *Cogito*(76), s. 192-203.
- Creswell, J. W. (2009). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (3rd ed.). . California: Sage Publications, Inc. .
- Crossley, N. (2015). Etkileşimler, Bitişiklikler ve Beğeniler: İlişkisel Sosyolojide "İlişkileri" Kavramsallaştırmak. F. D. Christopher Powell içinde, İlişkisel Sosyoloji: Ontolojik ve Teorik Yönelimler (G. Ç. Ali Esgin, Çev., s. 193-225). Ankara: Phoenix Yayınları.
- Çelik, S. K. (2005). ""Edebiyat Alanı"nda "Yaratıcı Deha Miti"nin Kuruluşu". *Pasaj: Edebiyat Eleştirisi Dergisi* (001), s. 51-66.
- Göker, E. (2007). "Ekonomik İndirgemeci mi Dediniz?". E. G. (der.) Güney Çeğin içinde, *Ocak ve Zanaat: Pierre Bourdieu Derlemesi*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Göker, E. (2010). "Araştırma Tasarımı Açısından Pierre Bourdieu'nün Sanat Sosyolojisi". G. Çeğin içinde, *Ocak ve Zanaat: Pierre Bourdieu Derlemesi*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- İnalçık, H. (2003). *Şair ve Patron*. Ankara: Doğu Batı Yayınları.
- Powell, C. & Depelteau, F. (2015). *İlişkisel Sosyoloji, Ontolojik ve Teorik Yönelimler*. Ankara: Phoenix Yayınları.
- Türkeş, A. Ö. (1999). "Edebiyat Alanında Otoritenin Şekillenmesi". *Birikim* (127).
- Türkeş, Ö. (1999). "Edebiyat Alanında Otoritenin Şekillenmesi." *Birikim* (127) 1999, 39- 45.
- Onay, E. (2022). "III. Ahmed Devri Osmanlı Şiirinde Sosyal Ağlar ve Edebî Prestij." Doktora Tezi. İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Wacquant, L. J. (2007). "Pierre Bourdieu: Hayatı, Eserleri ve Entelektüel Gelişimi". E. G. (der.) Güney Çeğin içinde, *Ocak ve Zanaat: Pierre Bourdieu Derlemesi*. İstanbul: İletişim Yayınları.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Writer; is one of the main actors of literary relations. However, in the current artistic literature, being a writer is abstracted from these relationships and treated as a special situation that depends heavily on personal talent. While there is a strong emphasis on the individual in all of these accounts, the social relations and networks that reveal the author as an actor remain implicit. However, the texts produced by the author; It is recognized, read, shared, reproduced and spread within a network of social relations. Even their writing takes place within a network of social relations.

The experiences of writers outside the literary community is as important as the experiences of the writers within the community in terms of understanding this relationality. "Young Writers Association" offers an important field of study for researchers interested in the subject, as it is an association founded by writers who want to gain recognition as "writers" in the field of literature but cannot find the opportunity to have their writings published by powerful and reputable publishing houses

Method

Our study was designed as a qualitative research with a phenomenological pattern, aiming to understand the writing experiences of seven members of the Young Writers Association. Participants were selected from among the association members with the purposeful sampling method, and snowball sampling was also used while progressing in the field. The data were collected using the semi-structured, in-depth interviewing technique.

Findings

This study identified four overarching themes as part of the analysis: (i) detachment from the field: lacking a frame of reference for interaction, (ii) attempts to get involved in the field: trying to break into the network of publishing houses and authors, (iii) possibility of bypassing gatekeepers: searching for parallel networks, (iv) reproducing the field ideologically: meaning of being a writer in other networks.

Conclusion and Discussion

The findings we obtained as a result of our study; It shows that individuals' positioning in the literary field requires a certain amount of economic and symbolic capital, and that the attempts of writers who do not have this to be included in the field result negatively, and in this context, it confirms the Bourdieuan approach. On the other hand, the findings; It reveals that the ego networks of writers outside the literary field do not offer any concrete interaction opportunities with other actors in the field. Therefore, it seems that Crossley's criticism of Bourdieu, which emphasizes the importance of interaction in positioning in the field, is appropriate.

Our analysis revealed four overarching themes that described participants' experiences:

(i) Disconnection from the Field: Lacking a Frame of Reference for Interaction:

The authors we examined in our study do not have a common past or a common expectation of future interaction with any of the actors in the literary public. The interactions they engage in while carrying out their literary productions are shaped by the influence of this situation. Based on Crossley's concept, these writers lack an interaction frame of reference that would allow them to grasp the nature and function of literary relations.

(ii) Attempts to Become Involved in the Field: Trying to Enter the Network of Publishers and Authors:

Almost all of the participants we interviewed have tried many times to establish relations with the real literary environment, but they have failed. The most common of these attempts to establish a relationship is for the author to personally take his writings to publishing houses. When no results can be obtained from this, the author begins to look for other means to establish relations with publishing houses. Some of the participants outside the publishing houses networks; He tried to exist as a writer in the literary environment by publishing his books through publishing houses that would print his writings for money. The association member's lack of concrete interaction networks with any person from the literary public makes him/her open to abuse by intermediaries, and the failures experienced in the process make the person despair.